

Badania pochodzenia bursztynu z kołtów odkrytych na wczesnośredniowiecznym cmentarzysku w Sypniewie z zastosowaniem spektroskopii Ramana

Autorzy

Mariusz Błoński

Barbara Łydźba-Kopczyńska

Rok wydania

2025

Czasopismo

Kwartalnik Historii Kultury
Materialnej

Numer woluminu

73

Strony

63-86

DOI

10.23858/khkm73.2025.1.003

Kolekcja

Naukowa

Język

Polski

Typ publikacji

Artykuł

Streszczenie

The article presents the results of physicochemical tests of amber used to decorate kolts from a woman's grave in the cemetery in Sypniewo in north-eastern Mazovia. Kolts are women's head decorations typical of the goldsmithery of Kievan Rus' in the period from the 11th to the 13th. They are rare finds in Poland; apart from the three kolts from Sypniewo, seven other pieces were discovered. Two of them from Sypniewo had amber discs decorating them. They were probably made of raw material from local quaternary sediments (Kurpie region). Using Raman spectroscopy, one of these ambers was compared with amber from Kurpie and other regions of Poland (Podlasie, Pomerania). A great similarity of its spectral features with Baltic succinite and the raw material from the Sypniewo area was observed. The kolts discovered in Sypniewo were probably made on site, using local amber.

Artykuł przedstawia wyniki badań fizykochemicznych bursztynu, którym ozdobione były kołty z jednego z grobów cmentarzyska w Sypniewie na północno-wschodnim Mazowszu. Kołty są kobiecymi ozdobami głowy charakterystycznymi dla złotnictwa Rusi Kijowskiej w XI–XIII w. Na terenie ziem Polski należą one do rzadkich znalezisk — oprócz trzech egzemplarzy z Sypniewa odkryto siedem innych. W dwóch kołtach z Sypniewa oprawione były bursztynowe oczka. Wykonano je prawdopodobnie z surowca pochodzącego z lokalnych złóż czwartorzędowych (region kurpiowski). Za pomocą spektroskopii Ramana porównano jeden z tych bursztynów z bursztynami z Kurpi i innych rejonów Polski (Podlasie, Pomorze). Zaobserwowano duże podobieństwo jego cech spektralnych z sukcyntem bałtyckim i surowcem pochodzącym z rejonu Sypniewa. Przypuszczalnie kołty odkryte w Sypniewie wykonano na miejscu, z wykorzystaniem miejscowego bursztynu

Słowa kluczowe

---

kolts, amber, Raman spectroscopy, Kurpie region, Kievan Rus
kołty, bursztyn, spektroskopia Ramana, Kurpie, Ruś Kijowska

Licencja otwartego dostępu

CC-BY

Licencja na prawach której można swobodnie kopiować, rozprawdzać, zmieniać i remiksować objęty prawem autorskim utwór (Utwór-przedmiot prawa autorskiego) pod warunkiem podania imienia i nazwiska autora utworu pierwotnego oraz źródła pochodzenia utworu.

Pełny tekst licencji:

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/legalcode>

Adres publiczny

<http://dx.doi.org/10.23858/KHKM73.2025.1.003>